

IV Конгрес на Европейските нотариуси, Сантяго де Компостела, 5-7 октомври 2017 г.

Уважаеми колеги,
В периода 5-7 октомври 2017 г. в Сантяго де Компостела, Испания, се проведе 4-тият Конгрес на нотариусите в Европа. Официалното посрещане на делегациите се състоя в кметството на Сантяго де Компостела, организирано по покана на кмета Мартиньо Нориега. Близо 800 участници, в това число 700 нотариуси, присъстваха на конгреса заедно с висши служители на европейските и испанските институции, представители на потребителски и бизнес организации и други практикуващи юристи. Конгресът бе открит с приветствена реч на министъра на правосъдието на Испания г-н Рафаел Катала, който заяви, че "Не може да има силна Европа без нотариално заверено качество и престиж, което да улеснява трансграничното договаряне. Европейският нотариат винаги е бил характеризирани със своята подготовка и призвание за служба". Испанският министър подчерта още ролята на европейските нотариуси като стълб на европейските правни системи. Неговата реч бе последвана от тази на Алберто Нунес Феихо, президент на провинция Галисия, който благодари за работата на нотариусите, отбелязвайки, че ако не упражняват своята работа по отношение на законите, много страни не биха били демократични. Законът е

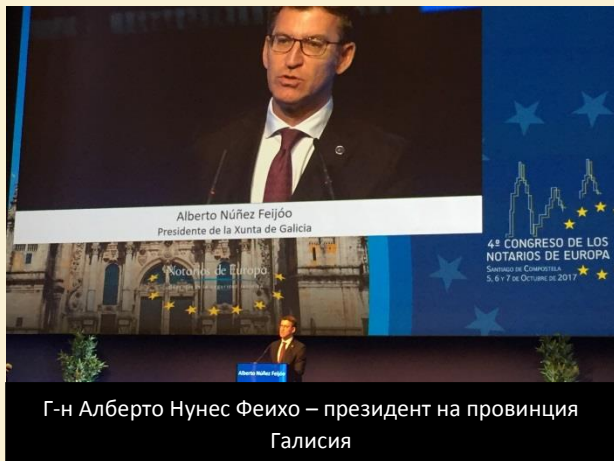

Г-н Рафаел Катала – министър на правосъдието на Кралство Испания

поминъкът на ЕС, нотариусите го прилагат и защитават всеки ден. Чрез своята работа те дават правна валидност на ежедневните решения на гражданите. Тина Астола, генерален директор на „Правосъдие и потребители“ на Европейския съюз, също така подчерта значението на нотариусите за изграждането на правно пространство, като посочи, че ролята на нотариусите е изправена пред важна промяна с масовото ползване на електронната търговия, тъй като те трябва да поемат своята роля да

Кметът на Сантяго де Компостела – г-н Мартиньо Нориега, посрещна делегациите в кметството на града

Г-н Алберто Нунес Феихо – президент на провинция Галисия

анализират и подобряват съдържанието на този вид договори. Приветствени слова отправиха още Исидоро Калво Видал, генерален координатор на конгреса, и Хосе Мануел Гарсия Коянтес - председател на CNUE. Двете основни теми на конгреса касаеха защитата на потребителите в цифровата среда и трансграничното прехвърляне на седалище на дружество в Европейския съюз. По първата тема лектори бяха Тина Астола - директор на Главна дирекция „Правосъдие и потребители“ на Европейската комисия, Касаре Лицини - нотариус в Пасаро, Оржан Бринкман - президент на Европейската организация на потребителите (BEUC), професори и нотариуси.

В първия ден от конгреса основната дискутирана тема бе за **участието на нотариусите в преддоговорната фаза на електронната търговия**. До момента нотариусите ефективно са упражнявали своите компетенции в областта на придобиването на недвижими имоти и недвижима собственост. Независимо от това значителното участие на нотариусите в тези пазари не пречи, а по-скоро насърчава разискването по повод на това дали би било целесъобразно и удобно те да осигурят правна сигурност - неразделна част от

функциите си - на пазар извън традиционните им сфери на дейност. Това е така нареченият "европейски цифров единен пазар", който вече е дефиниран като "пазар, в който се гарантира свободното движение на стоки, хора, услуги и капитали и където физическите лица и предприятията могат безпроблемно да осъществяват и упражняват онлайн дейности в условията на лоялна конкуренция, както и висока степен на защита на потребителите и личните данни независимо от тяхната националност или местопребиваване".

Относно стратегията за цифров единен пазар Комисията на Европейския съюз го е поставила в центъра на своята стратегия, която ще бъде доразвита по време на мандата на президента Юнкер (COM (2015) 192 окончателен). С прилагането на тази "Стратегия" свободите на единния пазар на ЕС трябва да бъдат разширени до цифровия сектор, стимулирайки растежа и заетостта в Европа. В този ред на мисли се вярва, че прилагането му ще бъде в състояние да генерира до 250 милиарда евро допълнителен растеж в Европа в рамките на мандата на следващата комисия, създавайки по този начин стотици хиляди нови работни

Г-н Хосе Мануел Гарсия Коянтес - председател на CNUE

места, особено за по-младите работници и жизнеспособно общество, основано на знанието. За да постигне тази цел, комисията счита, че е от съществено значение да се премахнат ключовите разлики между онлайн и офлайн световите и да се премахнат бариерите пред трансграничната онлайн дейност, включително изрично различията в законодателството по договорното и авторското право между държавите-членки.

Следователно хармонизирането на стандартите на ЕС относно защитата на потребителите в онлайн търговията се е превърнало в една от основните инициативи на комисията, насочени към улесняване на трансграничната онлайн търговия, особено за МСП. Това ще засили доверието в трансграничните покупки и продажби просто защото една от причините, поради които потребителите и по-малките компании не се ангажират повече в трансграничната електронна търговия, е, че правилата, които се прилагат при тези сделки, могат да бъдат сложни, неясни и могат да се различават в различните държави-членки.

По отношение на единна хомогенна правна рамка на ЕС за защита на потребителите в рамките на изпълнението на тази инициатива въвеждането на съгласувана правна рамка на ЕС за защита на потребителите става особено значима и има далечни последици. Като цяло пазарите ще функционират по по-плавен и подреден начин. На второ място, предложителите във всяка държава-членка ще бъдат напълно запознати със стандартите, които трябва да спазват (член 4 от Директива 2011/83 на Европейския парламент и на Съвета от

25 октомври 2011 г. относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13 на Съвета / ЕИО и Директива 1999/44 / ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577 / ЕИО на Съвета и Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на Съвета), преди да отправят предложението си. И накрая, потребителите ще бъдат напълно осведомени за своите права, преди да сключат договор, осъзнавайки, че те се ползват със същите права, независимо къде в рамките на ЕС купуват стоки или услуги.

Тази стратегическа цел се основава главно на член 38 от Хартата на основните права на Европейския съюз, където се посочва, че *"политиките на съюза осигуряват високо равнище на защита на потребителите"*. Този принцип е отразен в Дял XV от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), посветен специално на *"Защита на потребителите"*. По-специално член 169 установява, че *"1. С цел да се защитят интересите на потребителите и да се осигури високо равнище на защита на потребителите съюзът допринася за [...] защита на тяхното право на информация, образование и организиране, за да защитят интересите си"*.

Освен това член 169, точка 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз гласи: *"2. Съюзът допринася за постигането на целите, посочени в точка 1 чрез: а) мерки, приети съгласно член 114 в контекста на изграждането на вътрешния пазар."*

В този контекст позоваването на член 114 от ДФЕС е от изключително значение, тъй като в него се казва, че Европейският парламент и съветът

приемат мерки за сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби в държавите-членки, които имат за цел създаването и функционирането на вътрешния пазар. В него също така се посочва, че комисията в своите предложения за сближаване на законодателството относно защитата на потребителите ще вземе като основа висока степен на защита" и че "в рамките на съответните им правомощия Европейският парламент и съветът също така ще се стремят да постигнат тази цел. На последно място, член 115 от ДФЕС дава възможност на съвета да действа единодушно в съответствие със специална законодателна процедура и след консултация с Европейския парламент и Икономическия и социален комитет" и "да издава директиви за сближаване на законовите, подзаконовите или административните разпоредби на членки, които пряко засягат създаването или функционирането на вътрешния пазар. Има някои опасения относно неефективното функциониране на вътрешния пазар и Директива 2011/83. В горепосочената "Стратегия за цифровия единен пазар" комисията ясно изразява известни опасения относно неефективното функциониране на вътрешния пазар. Тази стратегия за цифровия единен пазар се основава на предварителен анализ, първоначално стартиран от Европейската комисия през 2005 г. с Прегледа на достиженията на общностното право в областта на защитата на потребителите, който впоследствие беше последван от Зелената книга от 8 февруари 2007 г., в която се повдигат някои важни въпроси. Всички тези инициативи окончателно се

изясняват в Директива 2011/83 на Европейския парламент и на съвета от 25 октомври 2011 г. относно правата на потребителите, допълваща Директива 93/13 / ЕИО на съвета и Директива 1999/44 / ЕО на Европейския парламент и на съвета и отменяща Директива 85/577 / ЕИО на съвета и на Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние. Този законодателен акт на ЕС се счита за директива за "максимална хармонизация" и следователно нейните разпоредби трябва да бъдат изцяло транспонирани в националното законодателство от държавите-членки, без да се увеличава или понижава степента на защита на потребителите, предоставена в тях, освен ако изрично не е предвидено друго от настоящата директива (член 4 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние).

Тази директива предвижда единствената правна рамка относно правата на потребителите и отговорностите на предложителите, които се прилагат за всеки договор, сключен между търговец и потребител в ЕС в рамките на приложното му поле, както е посочено в член 3 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние. По същество той определя стандартните обвързващи правила за общите аспекти на договорите от разстояние и договорите извън търговския обект на този пазар, което задължително предполага висока

степен на защита на потребителите (член 169 от ДФЕС).

Тази напълно хармонизирана регулаторна рамка е донесла значителни ползи за потребителите, тъй като местоположението или мястото, от което купуват, в ЕС не е от значение: основните им права са еднакви. Предложителите имат голяма полза от хармонизирането, тъй като те трябва само да изпълняват законовите задължения, наложени от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние (или по-скоро предполагаемо идентичните национални правила, които го транспонират), вместо да се съобразяват с 28 различни регулаторни рамки на всяка отделна държава-членка. Това опростяване на ключовите регулаторни аспекти значително увеличава правната сигурност както за потребителите, така и за предложителите.

Основният обхват на директивата е насочен към канала за дистрибуция на дребно с най-голям потенциал за растеж в момента - интернет. Създадено като "трансгранично пространство", в което европейският вътрешен пазар може да бъде напълно реализиран, широкият обхват на директивата има за цел да преодолее ограниченията, произтичащи от фрагментацията на правилата и наличието на различни регулаторни рамки в държавите-членки, което в крайна сметка доведе до значително намаляване на трансграничните транзакции както от страна на предлагането, така и на търсенето.

По-специално директивата акцентира върху основните въпроси, които

подкопават доверието на потребителите, както и върху няколко фактора, възпрепятстващи търговците да се занимават с трансгранична електронна търговия. Сред тези причини липсата на информация или недостатъчната юридическа осведоменост относно правата и отговорностите в областта на онлайн търговията преди сключването на договора възпрепятстваха както търговците, така и потребителите да участват в трансгранична онлайн търговия в ЕС, като същевременно сериозно подкопават доверието в онлайн транзакции.

В тази връзка в съответствие с член 169 от ДФЕС Директивата регламентира подробно съдържанието и обхвата на законоустановеното задължение, изискващо от търговците да предоставят на потребителите преддоговорна информация. Това изискване обаче се урежда много по-задълбочено, когато сделката се извършва дистанционно или извън търговския обект на търговеца, най-вече чрез интернет.

С тази Директива Европейската комисия се стреми да постигне истински вътрешен пазар, основен принцип на ЕС, чрез два различни, но допълващи се начина: първо, чрез налагане на определени правни ограничения на търговските практики, извършвани от доставчиците на потребителски стоки и услуги, които спазват с преддоговорни задължения за информация; и второ, чрез създаване на подходящи механизми за публичен мониторинг, надзор и прилагане.

Следователно може да се заключи, че по този начин Директивата има за цел да постигне цел от общ интерес. Всичко

това не накърнява факта, че специфичните регулаторни ограничения, установени от националните закони, транспониращи директивата, също стават част от регулаторната рамка, приложима към договора в контекста на специфичните договорни отношения между предложителя и потребителите или ползвателите.

Недостатъчната адекватност на механизмите за прилагане и наблюдение на спазването на нейните разпоредби е един от основните недостатъци на тази регулаторна рамка. Макар че Директивата цели постигането на цел от общ интерес, т.е. реализирането на истински вътрешен пазар в ЕС, спазването на правото на потребителското договорно право зависи от това дали страните доброволно ще се съобразят с правилата или ще ги прилагат предварително („ex post“), позовавайки се на нарушение на законова разпоредба пред административните органи или където е приложимо, пред съдилищата.

Гореизложеното разкрива следните недостатъци: първо - няма ефективни механизми за гарантиране, че офертата за поръчка отговаря „ex ante“ на специфичните правни задължения, наложени от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние, и второ - не съществуват ефективни механизми за наблюдение и прилагане на изискванията за спазване от страна на предложилата страна при търгуване с потребителите. Тези слабости стават особено важни в контекста на онлайн транзакциите, където предлагането и

самата търговия се осъществяват чрез интернет.

Нотариусите могат да играят важна роля за задоволителното функциониране на единния цифров пазар: предложение от Испания - нотариално удостоверение за съответствие на стандартните договорни условия. Като се има предвид, че в рамките на страните с традиции в гражданското право нотариусите се ползват със статут на държавен служител, който официално изпълнява изискванията за безпристрастност и независимост, и като се има предвид, че нотариусите са били упълномощени да проверяват дали частните договори са законно сключени от частни заинтересовани лица и че са напълно съобразени с императивните разпоредби и публичните политики на националните закони, може би има смисъл да се прецени дали те биха могли да играят важна роля за задоволителното функциониране на единния цифров пазар и по-конкретно в хода на преддоговорната фаза на онлайн транзакциите.

Нотариусите биха могли да бъдат публичният орган, натоварен с компетенциите да гарантира при сключването на договори, че страните по договора ефективно спазват императивните разпоредби и обществените политики.

В тази връзка нотариусите са особено подходящи да изпълняват ролята на гаранти, че по време на преддоговорната фаза потребителите ще получат достатъчно информация и безпристрастни правни съвети относно икономическите и правни последици, с които ще се сблъскат, ако се съгласят с условията на договора.

Освен това нотариусите може да са в състояние да изпълняват фундаментална функция като "вратари" или "ex-ante наблюдатели" в рамките на предоставянето на потребителски стоки и услуги в онлайн транзакциите. По този начин те могат да допринесат за постигането на съответствие с общите стандарти на ЕС, за да се гарантира високо ниво на защита на потребителите, както е установено в Директива 2011/83.

По същия начин нотариусите могат да верифицират, че предлагането на онлайн стоки и услуги ще се извършва в съответствие с предварително определените стандартни договорни условия. Обикновено на своите уебсайтове проложителите предлагат тези стандартни договорни условия леснодостъпни за потребителите, желаещи да придобият своите стоки и услуги. Понастоящем тези условия не се разглеждат от нито един орган преди публикуването им на уебстраницата на проложителите. Никой орган не проверява дали отговарят на високите стандарти за защита на потребителите в ЕС или не. Няма публични механизми за налагане на "ex ante" съответствие по отношение на изпълнението на правни задължения в сферата на онлайн търговията със стоки и услуги. Накратко основното право на защита на потребителите като основен принцип на Договора и на правния ред на ЕС може да бъде сериозно застрашено в преддоговорната фаза на онлайн търговията вследствие на всички тези недостатъци. Освен това спазването на стандартните договорни клаузи се основава на присъщата отговорност на проложителите (които биха изпълнили доброволно своите правни задължения),

на задължението за договаряне преди сключването на договора на потребителите (които биха упражнили своите права своевременно и отговорно) и на последно място на незадоволителните механизми за последващо (ex-post) изпълнение пред съдилищата, в случай че потребителите могат да потърсят правна защита, след като са претърпели някаква вреда в резултат на евентуално нарушаване на техните права (ако приемем, че могат да си позволят правните разходи). Ако на нотариусите бъде поверено да проверят стандартните договорни условия на онлайн потребителски договори преди публикуването им на уебсайта на проложителя и трябва да потвърдят, че тези условия действително отговарят на изискванията на чл. 6 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние, доверието на потребителите ще бъде засилено, което ще доведе до убеждението, че правото на потребителя да бъде информиран в преддоговорната фаза е успешно изпълнено. Най-важното е, че тази „ex ante“ предварителна оценка би насърчила доброволното спазване - подобно на мекото законодателство с общите стандарти на ЕС (тези разпоредби се отнасят и до конкуренцията), които се прилагат еднакво за всички проложители и защитават всички потребители при равни условия. В случай че предварителният преглед има положителен резултат, "Нотариален печат за съответствие" (НПС) може да бъде положен на тези стандартни условия на договора, които успешно са преминали теста по чл. 6 от Директива

97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние. Този Нотариален печат за съответствие ще има допълнителното предимство, че може да служи като "пломба за качество" за спазващите законите предложители. По този начин дори ако потребителите не прочетат клаузите на договора, което обикновено се случва, те все пак ще имат убеждението, че предложителят е изпълнил задълженията си всеки път, когато този печат е наличен, тъй като това означава, че нотариусът вече е проверил съответствието на условията с чл. 6 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние. По този начин се гарантира, че потребителските права на информация за договори от разстояние и договори извън търговския обект са били правилно защитени.

Разбира се, всяко искане от името на предложител за добавяне на НПС към стандартните договорни условия се извършва на доброволна основа. "Нотариалният печат за съответствие" би довел до следните ефекти:

- Това би означавало, че предложителят е спазил правилата за защита на потребителите/ползвателите, предвидени в чл. 6 на Директива 2011/83.

- Стандартните условия на договора с НПС могат да бъдат хоствани на националния уебсайт на нотариусите, така че те да могат да бъдат консултирани и изтеглени от заинтересовани страни, както и от

публични органи, които използват защитен код за проверка (SVC).

- При наличие на НПС на потребителите ще стане ясно, че техните права, предоставени им от чл. 6 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние са ефективно защитени.

- На същия принцип потребителите ще се доверят, че Общите условия в тази база данни са в сила и напълно отговарят на правата на потребителите, посочени в чл. 6 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние. Пълното и надеждно правно обучение на нотариусите гарантира, че те ще изпълняват тази функция, гарантирайки и защитавайки правата на потребителите ефективно. Това със сигурност ще насърчи потребителите да сключват трансгранични онлайн транзакции независимо от държавата-членка, в която предложителят може да има свои складове или офиси.

Съответно нотариусите могат да си сътрудничат с Европейската комисия при прилагането на "Цифровата стратегия за единния пазар" с убеждението, че тяхното активно участие ще има положително въздействие върху цифровия вътрешен пазар. Всъщност изпълнявайки мониторинговата си роля, нотариусите ще допринесат за изграждането на доверие в предлагащите и потребителите, което в крайна сметка ще увеличи онлайн търговията със стоки и услуги в целия ЕС.

Нотариусите са направили значителни инвестиции в технологии, за да

предоставят услугите си онлайн чрез Единния цифров пазар. За това предложение в широк смисъл би могло да се направи съждението, че нотариусите ще получават и разглеждат предложените от предлагачите предложения стандартни договорни клаузи по електронен път, за да проверят съответствието им с чл. 6. от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние. Освен това след приключване на този процес на законосъобразност нотариусите от Държавата-членка ще подпечатат с "нотариалния печат за съответствие" правния документ, който впоследствие ще бъде публикуван в конкретния раздел на уебсайта, определен за тази цел, което прави готовите стандартни договорни клаузи леснодостъпни за всеки потребител, който желае да ги разгледа.

Разбира се, след като НПС бъде положен, стандартните договорни условия могат да бъдат изпратени на предложителя със защитен код за проверка (SVC) така, че да могат да бъдат публикувани на собствения им уебсайт. Като алтернатива би могло да се постави връзка (линк) на уебсайта на предложителя, която да води до официалния уебсайт на националния нотариат и по-специално до раздела, съдържащ стандартни договорни условия. По този начин потребителите ще могат да изтеглят стандартните договорни условия с НПС по сигурен и надежден начин, тъй като автентичността на печата ще бъде гарантирана във всички случаи от издадения от нотариуса защитен код за проверка (SCV) - от уебсайта на

предложителя или от уебсайта на нотариата.

Стандартните условия на договора ще бъдат достъпни на езика на държавата на предложителя и на езика на страните, към които е насочена офертата, както се изисква от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние. Освен това националният нотариат, който осигурява хостинг на стандартните договорни условия с "Нотариален печат за съответствие" (НПС) може да издаде многоезичен сертификат по искане на предлагачия в съответствие с одобрения образец, т.е. от CNUЕ или от Европейската комисия, което означава, че стандартните условия на договора съответстват на чл. 6 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние. Този сертификат ще бъде добавен към стандартните договорни условия, които са издадени с Нотариален печат за съответствие. Съгласно това предложение, по отношение на процеса на предоставяне на Нотариален печат за съответствие компетентният нотариус трябва да проверява съответствието на стандартните договорни условия с чл. 6 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние и след това да предостави НПС.

Като общо правило, тъй като чл. 6 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние е задължителна разпоредба с общо

приложение във всички държави-членки на ЕС, предложителят, на когото е предоставен избор, обикновено представя стандартните си договорни условия на оторизиран нотариус от държавата, в която обичайно пребивава. По принцип би било достатъчно само един нотариус да може да провери стандартните договорни условия на предложителя. Този нотариус може да бъде или компетентният нотариус на държавата-членка, в която е обичайното местопребиваване на предложителя, или дори компетентният нотариус на държавата-членка, в която предложителят има дъщерно дружество, клон или друго учреждение, създадено в съответствие със законодателството на ЕС. Освен това компетентният нотариус би могъл също така да бъде от държавата-членка, в която предложителят прави онлайн предложението си, тоест от държавата-членка, в която потребителят има обичайно местопребиваване.

В този ред на мисли що се отнася до избора на приложимо право, срещу което нотариусът ще трябва да провери дали стандартните договорни условия са в съответствие с чл. 6 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние, може да се отбележи, че чл. 6 Регламент "Рим I" гласи, че когато една от страните по договора е потребител, договорът *"се урежда от правото на държавата, в която е обичайното местопребиваване на потребителя"*. Това означава, че тестът за съответствие ще бъде проведен в съответствие с националния закон, транспониращ чл. 6 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на

съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние във форума на потребителите, въпреки че няма причина, поради която нотариусът би могъл да бъде определен в която и да е друга държава-членка, както вече беше споменато. Във всеки случай резултатът от теста за съответствие може да бъде сходен и в двата случая без значение дали нотариусът е от държавата-членка на потребителя или от държавата-членка на предложителя, тъй като по принцип националните нормативни актове за транспониране на Директива 2011 / 83 може да имат същото съдържание.

Като се има предвид, че чл. 6 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние конкретно налага императивни преддоговорни задължения за предоставяне на информация на предлагачите ("неотменими права за потребителите"), както и предвид, че нотариусите могат да поемат надзор върху спазването на стандартните договорни клаузи, представени от предложителя в съответствие с чл. 6 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние, може да се направи заключението, че тяхната професионална отговорност ще бъде ограничена: нотариусът само проверява дали предлагачите са изпълнили задълженията, наложени им от чл. 6 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние.

Накратко, нотариусите ще контролират само спазването на задълженията, произтичащи от тази конкретна разпоредба с изключение на надзора върху всяко друго правно задължение, произтичащо от Директива 93/13 относно неравноправните клаузи на договори или други приложими закони на ЕС за потребителите.

На този етап трябва да се припомни, че чл. 4 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние предвижда, че: *"Държавите-членки не запазват или въвеждат в националното си законодателство разпоредби, които се различават от предвидените в настоящата директива, включително повече или по-малко строги разпоредби, за да се гарантира различно ниво на защита на потребителите, освен ако в настоящата директива не е предвидено друго"*. Съответно, изискванията, съдържащи се в чл. 6 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние са наложителни, тъй като съдържанието им по същество е еднакво за всички държави-членки и тяхното тълкуване в крайна сметка е подчинено на юрисдикцията на Съда на Европейския съюз, чиято съдебна практика е еднакво обвързваща за всички държави-членки. Съгласно това предложение всички разходи, произтичащи от изискването за надзор по отношение на съответствието на стандартните договорни условия с член 6 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние,

ще бъдат поети от предложителя, включително всички разходи, направени при предоставянето на НПС, както и всички такси на уебсайтове за хостинг на стандартните условия на договора на уебсайта на нотариата, позволяващи на потребителите да получават ефективен достъп и да изтеглят всички съответни документи, свързани с това.

Всички разходи, произтичащи от получаването на многоезичен сертификат за стандартните договорни условия, придружаващи НПС, биха могли да бъдат поемани от предложителя, включително хонорари за уебсайт от името на уебсайта на нотариата, както и всички разходи, направени за осигуряване на ефективен достъп до документи и файлове за изтегляне от потребителите, използващи съответния защитен код за проверка (SCV).

Като цяло нотариусите биха могли да сметнат за необходимо да се разгледат желанията за насърчаване на по-нататъшно обсъждане и задълбочен анализ на тяхното ефективно участие както в преддоговорната, така и в договорната фаза на онлайн търговията със стоки и услуги.

Това е лесно приложима инициатива в страните в рамките на гражданското право, където вече съществуват публични нотариуси. В държавите, в които няма подобен орган, функциите им могат да бъдат изпълнявани от всеки държавен служител, определен от държавата-членка като подходящ да изпълнява тази роля.

Във всеки случай следва да се има предвид, че след като стандартните договорни условия са подпечатани с НПС, тяхната валидност може не само да разшири въздействието си върху

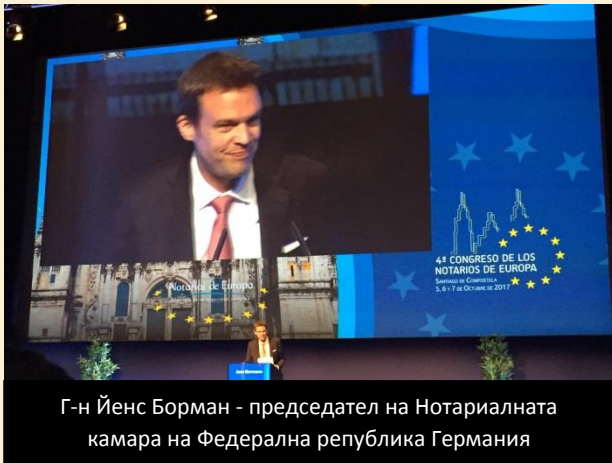
всички граждани на ЕС, които участват в онлайн търговията, но и върху всеки потребител, който желае да придобие стоки и услуги от страна на предложител на ЕС независимо от неговата страна на произход или обичайно местопребиваване. Следователно всеки потребител от чужбина, който придобива онлайн стоки и услуги в ЕС, би могъл по подобен начин да получи електронно копие от стандартните условия на договора, доказано ефективни дори извън границите на ЕС. Очевидно е, че всеки потребител независимо от местопребиваването си може да разбере значението на придобиването на стоки и услуги от предложител от ЕС, който отговаря на законовите изисквания, сертифицирани с НПС, и следователно би предпочел да сключи договор с търговец с НПС, тъй като той представлява по-високо ниво на защита на потребителите. В крайна сметка НПС е гаранция на качеството, което удостоверява, че стандартните договорни клаузи, издавани от предложителя на ЕС, съответстват на преддоговорните права на потребителите при онлайн договарянето на стоки и услуги съгласно изискванията на чл. 6 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние. НПС носи със себе си много предимства: За предложителя: Общественият надзор чрез НПС би допринесъл за облекчаване на натовареността на предлагащите, свързана със спазване законовите изисквания по отношение на всеки отделен потребител, както е установено в чл. 6 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по

отношение на договорите от разстояние. Нотариусът, в качеството си на надеждна трета страна, гарантира, че съдържанието на клаузите е в съответствие с чл. 6 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние. Чрез НСК предложителят:

- а) печели по-голямо доверие у потенциалните купувачи;
- б) подобрява имиджа на марката, предлагането и професионализма си;
- в) става отличил се предложител, тъй като принадлежи към групата на "спазващите закона предложители".

За европейския единен цифров пазар: Нарастването на нивата на съответствие с правните задължения, установени в чл. 6 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние ще допринесе за насърчаване на конкуренцията и подобряване на функционирането на конкуренцията на пазара като цяло.

За потребителите: Правната позиция на потребителите ще бъде подобрена в резултат на постигането на по-високи нива на съответствие с чл. от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние. Понастоящем потребителите обикновено не четат клаузите на договорите, които сключват, а вместо това реагират по-късно, когато правата им вече са нарушени. В редица случаи тяхната липса на правна осведоменост им пречи да предприемат допълнителни правни действия. В други случаи потребителите търсят

Г-н Йенс Борман - председател на Нотариалната камара на Федерална република Германия

колективно обезщетение, което влошава доверието на потребителите и в крайна сметка води до спад в нивото на потребление.

В това отношение нотариусите, изпълнявайки контролната си функция, ще допринесат за увеличаване на степента на спазване на законовите задължения, произтичащи от чл. 6 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние върху предложителя, допринасяйки активно за укрепването на европейския единен дигитален пазар. Освен това потребителите ще разчитат на нотариусите като гаранци на правата им, предоставени им от чл. 6 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние. Ако потребителите установят, че стандартните условия на договора, определени от предложителя, впоследствие са били проверени от нотариуси и имат НПС, те ще бъдат по-склонни да търгуват онлайн. Освен това на потребителите ще бъде предоставен инструмент, който им дава възможност

да разграничат предлагащите НПС от тези, които не разполагат с такъв.

За нотариусите: Нотариусите ще бъдат считани за крайния гарант за спазването на чл. 6 от Директива 97/7 / ЕО на Европейския парламент и на съвета относно защитата на потребителите по отношение на договорите от разстояние, както и за защитници на правата на потребителите, тъй като тяхната роля ще бъде свързана с укрепването на единния цифров пазар и разработването на стратегия на ЕС за цифровия единен пазар.

По втората тема на конгреса - трансграничното прехвърляне на седалище на дружество в Европейския съюз, лектори бяха г-н Йенс Борман - председател на Нотариалната камара на Федерална република Германия, Джациус Делваукс - адвокат от Люксембург, Мариус Кохлер - вицепрезидент на Съвета на нотариусите на Европа, и др. Акцентирано бе върху 14-ата Директива за дружественото право относно трансграничното прехвърляне на седалището на дружество в Европейския съюз. Приемането на тази директива е в програмата на Европейския съюз през последните 20 години, без да са постигнати конкретни резултати. В този контекст Европейският парламент постоянно подчертава, че подобна директива следва да укрепи правата на засегнатите заинтересовани страни, по-специално на служителите, кредиторите, миноритарните акционери и данъчните органи. Освен това тя не трябва да води до заобикаляне на правните, социалните и данъчните разпоредби на Европейския съюз и на държавата-членка по произход.

Фирмите в Европейския съюз вече имат различни възможности да прехвърлят седалището си в друга държава. Те могат или да се позовават на насоките, установени от Съда на Европейския съюз (ЕСП), както са обосновани от националното законодателство, или да прибегнат до съществуващи инструменти на европейското право, като например Директивата за сливанията (чрез създаване на дъщерно дружество в приемащата държава-членка и сливане в съответствие с правилата на Директивата за сливанията) или регулацията на Европейските компании (SE) и европейските кооперативни дружества (SCE) (чрез създаване на SE / SCE и преместване на седалището ѝ).

Ако въпреки това Европейската комисия представи предложение за директива относно трансграничното прехвърляне на седалище, трябва да бъдат спазени следните минимални изисквания, за да се защитят правата на заинтересованите страни и да се води ефективна борба срещу рисковете от злоупотреба:

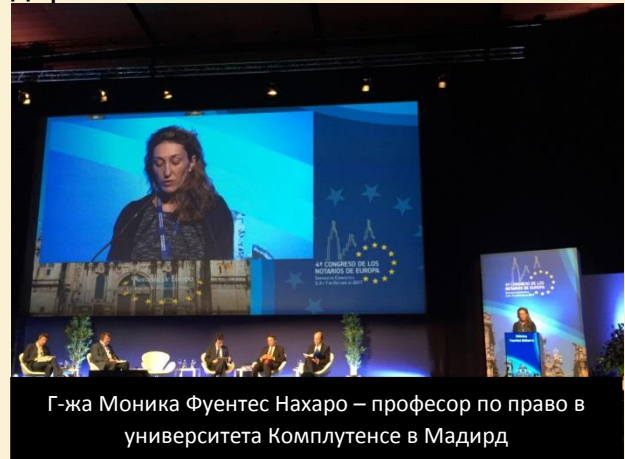
I. Двустранна проверка от страна на държавата-членка по произход и приемащата държава-членка

Всяка директива относно трансграничното прехвърляне на седалище следва да предвижда процедура, основана на добре доказан модел на Директивата за сливанията (член 10 и следващите) и регламента за SE (член 8), а именно да се предвиди двойно преразглеждане на прехвърлянето на седалището - от държавата-членка по произход и приемащата държава-членка:

- Първо - органите на държавата-членка по произход трябва да проверят дали са

спазени националните изисквания за изнасяне (преместване) на дружеството и да издадат съответния сертификат. Това ефективно защитава правата на кредиторите за предоставяне на гаранция от страна на дружеството, изходните права на миноритарните акционери и правата за финансово уреждане, както и правата на служителите на съвместно определяне.

- Впоследствие органите на приемащата държава-членка следва да проверят дали са изпълнени условията на тяхното законодателство за учредяване и регистрация на дружеството. Без този входящ контрол би било застрашено високото качество и надеждността на търговския регистър на приемащата държава-членка.

Г-жа Моника Фуентес Нахаро – професор по право в университета Комплутенсе в Мадрид

Този двустранен преглед позволява на всяка държава-членка да се съсредоточи върху собственото си законодателство. По този начин на националните органи се спестява прилагането на чуждо право, което в противен случай би довело до значително намаляване на качеството и ефективността.

II. Изискване за единство на седалищата или най-малко истинска връзка на европейско равнище

Освен това бъдещият европейски инструмент за трансгранично прехвърляне на седалище на едно дружество следва да изисква едновременно прехвърляне на адреса по регистрация и действителното седалище или поне истинска връзка между дружеството и приемащата държава-членка.

Инструмент, който позволява отделно прехвърляне на седалището и по този начин фактически позволява превръщането на дружеството в дружество тип пощенска кутия, представлява значителен риск от злоупотреба. Мотивът за разделяне на адреса по регистрация и реалното седалище често е свързан със заобикалянето на стандартите за правна защита на истинското седалище на компанията.

На 10 май 2017 г. Европейската комисия публикува пътна карта, озаглавена "Законодателство на ЕС в областта на дружествата, актуализирано: правила за цифрови решения и ефективни трансгранични операции", съгласно което се предвижда публикуването на законодателен инструмент за трансграничното прехвърляне на седалището на дружеството през последното тримесечие на 2017 г. като част от "Пакета за дружественото право". В съответствие с терминологията, използвана от Европейската комисия, трансграничното прехвърляне на седалището на дружеството означава прехвърлянето на седалището на дружеството от една държава-членка (държавата-членка по произход) в друга държава-членка (приемащата държава-членка), така че дружеството променя правната си форма, като същевременно запазва

юридическата си идентичност (наречено още трансгранична конверсия).

На практика прилагането на трансгранично прехвърляне изисква последователно прилагане на две национални законодателства. При липсата на хармонизирана европейска рамка някои държави-членки, като Люксембург, Испания, Португалия и Чешката република са приели конкретно законодателство за трансграничните премествания на седалища въз основа на насоките, определени от Съда на ЕС. Холандия в момента е в процес на приемане на такова законодателство.

Други законодателства съдържат точни разпоредби за трансграничното преобразуване.

Италианското законодателство например предвижда право на оттегляне на миноритарните акционери в случай на прехвърляне на дружеството в чужда държава. Във Франция чл. L. 225-97 от Търговския закон предвижда, че извънредното заседание на акционерите на дружеството може да реши да промени националността на дружеството, ако приемащата държава е сключила специфична конвенция с Франция, позволяваща на дружеството да премести своето седалище на територията на приемащата държава и да придобие нейната националност, като едновременно с това запазва своята юридическа правосубектност.

В страни, които нямат изчерпателен набор от правила за това, трансграничните преобразувания се извършват въз основа на (аналогично) прилагане на законодателството, приложимо към вътрешното преобразуване, или на разпоредбите на регламента за SE (член 8) или на Директива за сливанията.

По време на 4-тия Конгрес на нотариусите в Европа нотариуси от различни европейски държави-членки съобщиха, че дори при отсъствие на хармонизиран набор от европейски правила трансграничното преобразуване се извършва редовно успешно в рамките на Европейски съюз. Като алтернатива могат да се използват непреки механизми съгласно европейското право, практически използвани за трансгранично прехвърляне на седалището без ликвидация на дружеството в държавата-членка по произход. Алтернативата, която е достъпна за всички дружества с ограничена отговорност, се състои в сливането на дружеството от държавата-членка по произход с предварително съществуващо или новообразувано дружество в приемащата държава-членка. Приемането на четиринадесета директива в областта на дружественото право относно трансграничното прехвърляне на седалището на дружествата се осъществява от европейските институции през последните 20 години и предстои публикуването на ново предложение от Европейската комисия.

Всяка бъдеща директива относно трансграничното прехвърляне на седалище следва да се основава на добре доказаните модели на Директивата за сливанията и на регламента за СЕ и най-важното е да се предвиди двустранно разглеждане на прехвърлянето на седалището от държавата-членка по произход към приемащата държава-членка. Освен това, както постоянно подчертава Европейският парламент, такава директива трябва да гарантира, че

трансграничното прехвърляне на седалище не води до заобикаляне на правните, социалните и данъчните разпоредби на Европейския съюз и на държавата-членка, в която се намира централната администрация на дружеството. По този начин предотвратява трансграничното преобразуване на дружества в пощенски кутии. За тази цел тя трябва да кодифицира принципа на единството на седалището на европейско равнище или поне да изисква наличието на действителна връзка между дружеството и приемащата държава-членка.

За доклада са използвани материали, предоставени от организаторите на Конгреса, засягащи Тема 1 - Защита на потребителите в цифровата среда и Тема 2 - Трансгранично прехвърляне на седалище на дружество в Европейския съюз.

С уважение,
ДИМИТЪР ТАНЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СЪВЕТА НА НОТАРИУСИТЕ